

Uzasadnienie

do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi

z dnia 14 lutego 2014 r.

w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Spalskie PLH100003

Zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627, 628 i 842), zwanej dalej ustawą o ochronie przyrody, dla obszaru Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych, zwanego dalej PZO, na okres 10 lat. Zgodnie z art. 27a ust. 2 ustawy o ochronie przyrody sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 Lasy Spalskie PLH100003 jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi.

Obszar został zatwierdzony na podstawie decyzji Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmującej na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2007) 5403) (2008/25/WE) - Dz. U. L. 12 z 15.1.2008, s. 648, która została zastąpiona decyzją Komisji z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2013) 7358) (2013/741/UE) - Dz. U. UE. L. 350 z 21.12.2013 r., s. 511, a wyznaczony został w celu zachowania we właściwym stanie następujących przedmiotów ochrony:

- 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylin alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*);
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*);
- *91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne;
- *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe;
- *91I0 Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti petraeae*);
- 91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*);
- 1308 mopek *Barbastella barbastellus*
- 1323 nocek Bechsteina *Myotis bechsteinii*
- 1324 nocek duży *Myotis myotis*
- *1084 pachnica dębowa *Osmoderma eremita*.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi sporządził projekt planu zadań ochronnych uwzględniając treść art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody oraz treść rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 ze zm.), zwanego dalej rozporządzeniem w sprawie projektu PZO.

Zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody, projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;

- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
- a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Projekt PZO został sporządzony dla części obszaru Natura 2000 (powierzchnia objęta PZO – 1930,51 ha), gdyż zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Na terenie obszaru Natura 2000 Lasy Spalskie PLH100003 położony jest rezerwat przyrody „Gać Spalska”, dla którego Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi Zarządzeniem Nr 44/2013 z dnia 28 listopada 2013 r. ustanowił plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Gać Spalska”. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2013 r., poz. 5121).

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi zapewnił udział społeczeństwa w opracowywaniu projektu PZO w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.), zwanej dalej ustawą ooś.

W dniu 25 listopada 2010 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi pismem, znak: RDOŚ-10-WPN.II-6633-PR-7/10/am podał do publicznej wiadomości informację o zamiarze przystąpienia do sporządzania planu zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Lasy Spalskie PLH100003 wraz z założeniami do sporządzania projektu planu zadań ochronnych. Obwieszczenie wraz z założeniami opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi w dniu 29 listopada 2010 r., w prasie codziennej o zasięgu regionalnym: GAZETA WYBORCZA – WYDANIE LOKALNE ŁÓDŹ w dniu 30 listopada 2010 r. oraz w serwisie informacyjnym komunikaty.pl na okres 28 dni począwszy od 30 listopada 2010 r. Obwieszczenie wywieszono na tablicach ogłoszeń w siedzibie w Łodzi przy ul. Traugutta 25 (piętro XII, przy windach)(od 25 listopada 2010 r. do 27 grudnia 2010 r.) oraz w siedzibach Wydziałów Terenowych w: Skierniewicach (od 3 grudnia 2010 r. do 31 grudnia 2010 r.), Sieradzu (od 8 grudnia 2010 r. do 30 grudnia 2010 r.), Piotrkowie Trybunalskim (od 3 grudnia 2010 r. do 29 grudnia 2010 r.), oraz w Sekcji Terenowej w Spale (od 6 grudnia 2010 r. do 28 grudnia 2010 r.).

W przewidzianym na składanie uwag i wniosków terminie 21 dni nie zgłoszono żadnych uwag.

W dniu 6 maja 2011 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi, pismem znak: WPN-II.6320.1.2011.AM.8 podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do sporządzania planu zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Lasy Spalskie PLH100003 wraz z założeniami do sporządzania projektu planu zadań ochronnych. Obwieszczenie wraz z założeniami opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi w dniu 6 maja 2011 r., w prasie codziennej o zasięgu regionalnym: GAZETA WYBORCZA – WYDANIE LOKALNE ŁÓDŹ w dniu 10 maja 2011 r. oraz w serwisie informacyjnym komunikaty.pl. na okres 28 dni począwszy od dnia 10 maja 2011 r. Obwieszczenie wywieszono na tablicach ogłoszeń w siedzibie w Łodzi przy ulicy Traugutta 25 (piętro XII, przy windach) (od 6 maja 2011 r. do 31 maja 2011 r.) oraz w siedzibach Wydziałów Terenowych w: Skierniewicach (od 6 maja 2011 do 10 czerwca 2011 r.) , Sieradzu (od 9 maja do 6 czerwca 2011 r.), Piotrkowie Trybunalskim (od 6 maja 2011 r. do 10 czerwca 2011 r.) oraz w Sekcji Terenowej w Spale (od 10 maja 2011 r. do 6 czerwca 2011 r.).

W przewidzianym na składanie uwag i wniosków terminie 21 dni nie zgłoszono żadnych uwag.

Sporządzający projekt planu zadań ochronnych, zgodnie z przepisem art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, ma obowiązek zapewnienia możliwości zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu.

W toku prac nad sporządzaniem projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Spalskie PLH100003 odbyły się 2 spotkania dyskusyjne zorganizowane w Spale w dniu 28 czerwca 2011 r., w którym uczestniczyło 31 osób oraz w dniu 30 sierpnia 2011 r., w którym uczestniczyło 49 osób.

Na spotkania zaproszono osoby i podmioty prowadzące działalność gospodarczą w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, przedstawiciele samorządów, organizacji pozarządowych, grupę ekspertów oraz inne zainteresowane strony. Podczas spotkań omówiono zasady pracy nad projektem planu zadań ochronnych, przedstawiono obecny stan wiedzy o obszarze Natura 2000 Lasy Spalskie PLH100003 i jego przedmiotach ochrony. Poza tym omawiano kwestie dotyczące: korekty granic obszaru, Standardowego Formularza Danych, zapisów dokumentów planistycznych oraz omówiono zagrożenia, jakie zidentyfikowano w obszarze. Uzgodniono także cele ochrony, ustalono działania ochronne oraz określono zasady monitoringu działań ochronnych i przedmiotów ochrony.

W ramach prac nad projektem PZO granicę obszaru Natura 2000 Lasy Spalskie PLH100003 opisano w oparciu o 633 punkty jej załamania, dla których podano długość i szerokość geograficzną w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992.

Wykorzystując zgromadzone, zweryfikowane i uzupełnione informacje o obszarze Natura 2000 i jego przedmiotach ochrony opracowano dokumentację do projektu PZO. Na jej podstawie Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi pismem z dnia 22 października 2012 r., znak: WPN.6320.1.1.2011.AM.13, wystąpił do Zespołu Doradztwa Merytorycznego (ZDM) pracującego na zlecenie Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (GDOŚ) z prośbą o pomoc merytoryczną dotyczącą występowania siedliska przyrodniczego 91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*). Do wniosku zostały dołączone 2 ekspertyzy przyrodnicze - prof. dr hab. Romualda Olaczka oraz dr inż. Wojciecha Ciurzyckiego potwierdzające możliwość/konieczność usunięcia ww. siedliska jako przedmiotu ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Spalskie PLH100003.

W odpowiedzi Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska pismem z dnia 9 stycznia 2013 r., znak: DON-WP.082.5.21.2012.jb, potwierdziła (na podstawie opinii prof. dr hab. Jana Matuszkiewicza) możliwość usunięcia siedliska przyrodniczego 91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*) – jako przedmiotu ochrony ze względu na „pierwotny błąd naukowy”. Została nadana ocena ogólna „D” – nieznaczące występowanie (co jest równoznaczne z wykluczeniem z listy przedmiotów ochrony obszaru).

Siedlisko przyrodnicze *91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne występuje wyłącznie na terenie wyłączonym ze sporządzania PZO (teren rezerwatu przyrody „Gać Spalska”). Zidentyfikowane istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedliska, cele działań ochronnych oraz działania ochronne, w tym dotyczące ochrony czynnej, monitoringu stanu ochrony oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych zostały określone w Zarządzeniu Nr 44/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 28 listopada 2013 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Gać Spalska”. (Dz. Urz. Woj. Łódz. z 2013 r., poz. 5121).

Zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody i § 3 rozporządzenia w sprawie PZO, zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk, będących przedmiotami ochrony, określono cele działań ochronnych oraz działania ochronne, w tym dotyczące ochrony czynnej, monitoringu stanu ochrony oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych.

Głównymi zagrożeniami dla siedliska przyrodniczego 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) są międzygatunkowe interakcje wśród roślin i zwierząt: miejscami nadmierne prześwietlenie drzewostanu spowodowane brakiem drugiego piętra pociąga ze sobą ekspansję jeżyny (*Rubus sp.*) i trzcinnika piaskowego (*Calamagrostis epigeios*), ekspansja gatunków inwazyjnych – głównie czeremchy amerykańskiej *Prunus serotina*, zbyt duży udział sosny (*Pinus silvestris*), brzozy brodawkowatej (*Betula pendula*) i buka (*Fagus sylvatica*) w drzewostanach oraz trudności w odnawianiu drzewostanów (zagrożenie ze strony pędraków chrabąszcza majowego *Melolontha melolontha*). Potencjalnym zagrożeniem jest zjawisko zamierania dębów powodowane między innymi żerowaniem owadów z rodzaju opiętek (*Agrillus sp.*) oraz trudności w odnawianiu drzewostanów – zgryzanie przez zwierzyne gatunków liściastych, głównie dębu.

W przypadku siedliska *9110 Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti petraeae*) głównym zagrożeniem jest eutrofizacja – sukcesja w kierunku zespołu *Tilio-Carpinetum typicum* : ekspansja gatunków podszytowych (leszczyna pospolita *Corylus avellana*, grab pospolity *Carpinus betulus*, kruszyna pospolita *Frangula alnus*, czeremcha amerykańska *Prunus serotina*) oraz ekspansja gatunków inwazyjnych – neofitów (niecierpek drobnokwiatowy *Impatiens parviflora*, czeremcha amerykańska *Prunus serotina*, dąb czerwony *Quercus rubra*).

Potencjalnie siedlisku może zagrażać, podobnie jak w przypadku siedliska 9170, zjawisko zamierania dębów powodowane między innymi zerowaniem owadów z rodzaju opiętek (*Agrillus sp.*) oraz brak czynnej ochrony siedliska – usuwania krzewów, walki z neofitami, wprowadzanie buka (*Fagus sylvatica*), modrzewia (*Larix decidua*), sosny (*Pinus sylvestris*) w dużym udziale.

*91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe – najważniejszym zagrożeniem dla siedliska jest szeroko pojęte modyfikowanie w funkcjonowaniu wód oraz uproszczenie składu gatunkowego i struktury wiekowej drzewostanów (w związku z zamieraniem jesionu, wprowadzanie na zrębach zupełnych monokultur olszowych). Potencjalnie zagrożeniem dla siedliska jest stosowanie przy odnawianiu sztucznym drzewostanów rabat, które trwale zniekształcają strukturę łągów.

W przypadku gatunków nietoperzy: 1308 mopek *Barbastella barbastellus*, 1323 nocek Bechsteina *Myotis bechsteinii*, 1324 nocek duży *Myotis myotis* głównym zagrożeniem jest szeroko pojęty wandalizm. Inne zagrożenia dla nietoperzy wiążą się z działalnością człowieka: remonty strychów budynków w okresie maj - sierpień, stosowanie toksycznych środków konserwacji drewna, likwidacja otworów wlotowych, zanieczyszczenie światłem, zanikanie starego budownictwa drewnianego. Innym rodzajem zagrożeń są zawleczone choroby – choroba nietoperzy nazwana „syndromem białego nosa”. Potencjalnymi zagrożeniami są: projektowane i budowane elektrownie wiatrowe na terenach leśnych, zalesianych lub na ich skraju, tuż przy granicy lasu oraz pogorszenie warunków zimowania nietoperzy (zmiana aktualnego sposobu użytkowania schronu kolejowego w Konewce) oraz niedostatek naturalnych (dziuple, drzewa z odstającą korą) i sztucznych (skrzynki w młodszych drzewostanach) kryjówek nietoperzy w lasach oraz stosowanie pestycydów toksycznych dla nietoperzy.

*1084 pachnica dębowa *Osmoderma eremita* – głównym zagrożeniem dla gatunku jest brak pełnego rozpoznania ilości i rozmieszczenia stanowisk pachnicy dębowej *Osmoderma eremita* na terenie obszaru Natura 2000 Lasy Spalskie PLH100003 oraz niemożność objęcia ich ochroną czynną i bierną (dotyczy głównie drzewostanów poza rezerwatami przyrody oraz zadrzewień). W środowisku antropogenicznym, jak parki i zadrzewienia, głównym zagrożeniem jest czyszczenie dziupli w ramach tzw. leczenia drzew (usuwanie z wnętrza dziupli próchna i impregnacja wnętrza środkami owadobójczymi i grzybobójczymi, usuwanie całych drzew z próchnowiskami ze względów bezpieczeństwa oraz izolacja metapopulacji (fragmentacja siedlisk, stanowiska o charakterze wyspowym). Innym zagrożeniem jest szeroko pojęty wandalizm czyli zaśmiecanie dziupli butelkami, puszkami, podpalenia próchnowisk oraz uszkodzenia dziupli.

Zagrożenia potencjalnie dotyczą eliminowania z drzewostanów w ramach zabiegów sanitarnych drzew dziuplastych (aktualnych lub potencjalnych siedlisk pachnicy dębowej) oraz brak długofalowej ochrony siedlisk gatunku (niedostatek drzew, które w przyszłości mogły by zastąpić aktualne siedliska pachnicy dębowej).

W oparciu o zidentyfikowane zagrożenia oraz stan ochrony przedmiotów ochrony sformułowano cele działań ochronnych do osiągnięcia w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych w sposób umożliwiający ich monitoring i weryfikację oraz postęp w realizacji.

W przypadku siedliska 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) głównym celem działań ochronnych jest zwiększenie powierzchni siedliska w granicach obszaru poprzez stopniową przebudowę drzewostanów w kierunku zgodnym z wymogami siedliska oraz utrzymanie zróżnicowanej struktury wiekowej drzewostanów (następstwo pokoleń) poprzez racjonalne użytkowanie rębne drzewostanów poza rezerwatami z zastosowaniem rębni złożonych oraz utrzymanie lub odtworzenie piętrowej budowy drzewostanów. Ponadto, zwiększenie ilości martwego drewna leżącego i stojącego (>3m długości i 50cm grubości) oraz stopniowe zmniejszenie udziału sosny, brzozy i buka w drzewostanach a zwiększenie udziału dęba szypułkowego, graba, klona, jaworu, lipy w drzewostanach. W ramach prac pielęgnacyjnych stopniowe zmniejszanie udziału gatunków inwazyjnych głównie czeremchy amerykańskiej *Prunus serotina*.

W odniesieniu do siedliska *9110 Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti petraeae*) głównym celem działań ochronnych jest zachowanie właściwego stanu siedliska świetlistej dąbrowy poprzez stosowanie właściwych metod gospodarowania (rębni częściowej gniazdowej IID), odpowiedniego dla siedliska składu gatunkowego uprawy oraz zabiegi stabilizujące: (poprawki, CW, CP), utrzymanie aktualnej powierzchni siedliska oraz zahamowanie lub spowolnienie procesów eutrofizacji siedliska oraz ograniczenie ekspansji niecierpka

drobnokwiatowego.

W przypadku siedliska *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe głównymi celami działań ochronnych jest utrzymanie właściwych stosunków wodnych oraz utrzymanie zróżnicowanej struktury wiekowej drzewostanów (następstwo pokoleń) poprzez racjonalne użytkowanie rębne drzewostanów poza rezerwatami oraz stopniowe zwiększenie ilości martwego drewna leżącego i stojącego (>3m długości i 50cm grubości). Należy utrzymać aktualną powierzchnię siedliska na poziomie około 192 ha.

W przypadku gatunków nietoperzy: 1308 mopek *Barbastella barbastellus*, 1323 nocek Bechsteina *Myotis bechsteinii*, 1324 nocek duży *Myotis myotis* głównym celem działań ochronnych jest utrzymanie dogodnych warunków zimowania nietoperzy w schronie kolejowym w Konewce poprzez zachowanie aktualnego sposobu użytkowania oraz utrzymanie proekologicznej gospodarki leśnej.

W przypadku *1084 pachnica dębowa *Osmoderma eremita* głównym celem jest zachowanie aktualnych i potencjalnych siedlisk gatunku oraz zachowanie lub odtworzenie łączności stanowisk (metapopulacji).

Powyższe cele działań ochronnych zostały sformułowane przy uwzględnieniu istniejących uwarunkowań społeczno-gospodarczych oraz panujących ograniczeń (wynikających ze środków technicznych, finansowych oraz aktualnego stanu wiedzy), przy zachowaniu jednak ogólnej zasady przybliżenia obszaru do stanu optymalnego, tj. przywrócenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków w obszarze Natura 2000 Lasy Spalskie PLH100003.

Uwzględniając zidentyfikowane zagrożenia oraz cele działań określono działania ochronne dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, zapewniające osiągnięcie celów działań ochronnych, a także monitoring przyjętych parametrów stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru. W odniesieniu do wszystkich przedmiotów ochrony zaplanowano jako działania ochronne opracowanie i przeprowadzenie programu informacyjnego dotyczącego sieci Natura 2000, przedmiotowego obszaru Natura 2000, możliwości właściwego użytkowania i ochrony płatów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt, stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000. Podniesienie wiedzy i świadomości lokalnej społeczności powinno przyczynić się w pewnym zakresie do eliminacji zagrożeń i osiągnięcia celów działań ochronnych.

W odniesieniu do siedliska 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) działania ochronne w głównej mierze opierają się na stopniowej przebudowie drzewostanów, modyfikacji składów gatunkowych upraw, wykonaniu cięć pielęgnacyjnych oraz działań gospodarczych (rębni złożonych).

*91I0 Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti petraeae*) – działania związane są z modyfikacją składów gatunkowych upraw, wykonaniu zaplanowanych działań gospodarczych oraz wykonaniu cięć pielęgnacyjnych. Dodatkowo zaplanowane zostały działania niezwiązane z gospodarką leśną – usuwanie gatunków podszytowych oraz wszystkich osobników czeremchy amerykańskiej *Prunus serotina*, graba *Carpinus betulus*, lipy *Tilia cordata* i dębu czerwonego *Quercus rubra* oraz usuwanie niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora*.

W przypadku siedliska *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe działania ochronne powiązane są ściśle z gospodarką leśną poprzez modyfikację składów gatunkowych upraw, wykonaniu zaplanowanych działań gospodarczych oraz wykonaniu cięć pielęgnacyjnych.

Głównymi działaniami ochronnymi w przypadku nietoperzy 1308 mopek *Barbastella barbastellus*, 1323 nocek Bechsteina *Myotis bechsteinii*, 1324 nocek duży *Myotis myotis* jest zachowanie aktualnego sposobu użytkowania schronu kolejowego w Konewce oraz utrzymanie zasad proekologicznej gospodarki leśnej.

*1084 pachnica dębowa *Osmoderma eremita* – działania ochronne dotyczą w szczególności ochrony wykrytych stanowisk pachnicy na terenach leśnych oraz ochrony czynnej potencjalnych siedlisk pachnicy na terenach leśnych, odtwarzanie ciągów migracyjnych pomiędzy istniejącymi wyspowymi stanowiskami pachnicy (metapopulacjami) oraz stosowanie nasadzeń drzew (zapewnienie ciągłości istnienia siedlisk gatunku).

Zaprojektowano działania dotyczące monitoringu stanu ochrony wszystkich przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 zgodnie z wymogami ich ochrony. Przedmiotowy monitoring realizowany będzie zgodnie z obowiązującymi standardami metodycznymi stosowanymi w monitoringu siedlisk przyrodniczych i gatunków przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (GIOŚ) w ramach realizacji Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ). Realizacja przedmiotowego działania umożliwi w przyszłości sprawującemu nadzór nad obszarem realizację dyspozycji określonej brzmieniem przepisu art. 31 ustawy o ochronie przyrody.

Zgodnie z § 3 pkt 2 lit. c rozporządzenia w sprawie PZO dokonano szczegółowej analizy zapisów obowiązujących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin, a także planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego, w zakresie eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędnych dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

W trakcie prac nad sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, ustalono brak potrzeby sporządzenia planu ochrony dla części lub całości obszaru Natura 2000 Lasy Spalskie PLH100003. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w obszarze Natura 2000 Lasy Spalskie PLH100003.

W przypadku siedlisk przyrodniczych i gatunków: 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*); 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*); *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe; 1308 mopek *Barbastella barbastellus*; 1323 nocek Bechsteina *Myotis bechsteinii*; 1324 nocek duży *Myotis myotis* *1084 pachnica dębowa *Osmoderma eremita* wskazano konieczność uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony.

Informacja o projekcie dokumentu została opublikowana w dniu 19 grudnia 2013 r. pod numerem: 1549/2013 w publicznie dostępnym wykazie danych zawierających informację o środowisku „EKOPORTAL” prowadzonym na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, wypełniając w ten sposób, dyspozycje określoną brzmieniem art. 21 ww. ustawy.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi wykonując dyspozycję określoną przepisem art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody w związku z art. 3 ust. 1 pkt. 11 oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, obwieszczeniem z dnia 13 grudnia 2013 r., znak: WPN.6320.1.2011.AM.61, podał do publicznej wiadomości informację o wyłożeniu projektu planu zadań ochronnych, sporządzonego w formie projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Spalskie PLH100003.

Obwieszczenie zostało opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi w dniu 13 grudnia 2013 r., w prasie codziennej o zasięgu krajowym: DZIENNIK POLSKI w dniu 13 grudnia 2013 r. Obwieszczenie wywieszono na tablicach ogłoszeń w siedzibie głównej w Łodzi przy ulicy Traugutta 25 (piętro XII, przy windach) oraz w siedzibach Wydziałów Terenowych w: Piotrkowie Trybunalskim, Skierniewicach, Sieradzu oraz w Sekcji Terenowej w Spale w dniu 13 grudnia 2013 r., natomiast zdjęto w dniu 9 stycznia 2014 r.

Na etapie procedury konsultacji społecznych projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Spalskie PLH100003 wpłynęły do ww. organu uwagi z Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. W związku z tym, w projekcie zarządzenia, m.in.:

- zaktualizowano kody (katalog) zidentyfikowanych istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000;

- uszczegółowiono zapisy dotyczące działań ochronnych i ich celów.

Nadleśniczy Nadleśnictwa Spała pismem z dnia 7 stycznia 2014 r., znak: ZG2-732-43/14, oraz Nadleśniczy Nadleśnictwa Smardzewice pismem z dnia 7 stycznia 2014 r., znak: ZG-6-732-01/14, złożyli uwagi odnośnie dokumentacji projektu planu zadań ochronnych. W tych samych pismach Nadleśniczowie wnieśli uwagi do samego projektu zarządzenia - odnośnie obszaru wdrażania działań ochronnych (numeracja oddziałów i wydziałów leśnych zgodna z Planem Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Spała na lata 2012-2021 zatwierdzonego Decyzją Ministra Środowiska: DLP-lpn-611-17/27457/12/JŁ z dnia 13 lipca 2012 r. oraz Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Smardzewice na lata 2007-2016 zatwierdzonego Decyzją Ministra Środowiska: DLOPiK-L-lp-611-21/08 z dnia 12 marca 2008 r.). Uwagi zostały uwzględnione w całości. W przypadku uwagi Nadleśniczego Nadleśnictwa Spała, cyt. „Nadleśnictwo Spała nie widzi konieczności wykonywania czyszczeń wczesnych dwukrotnie w ciągu roku, wydaje się, że raczej dwukrotnie w okresie obowiązywania PUL...”, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi zmodyfikował zapis w następujący sposób: „Czyszczenia wczesne (CW) w uprawach na siedliskach

grądów należy wykonywać w zależności od potrzeb, nawet dwukrotnie w ciągu roku”, przychylając się jednocześnie do wniosku Nadleśniczego Nadleśnictwa Smardzewice, dotyczącego tego samego zapisu. Zaproponowany zapis wyczerpuje w pełni uwagi Nadleśnictwa Spała i Smardzewice w tym zakresie.

W przypadku propozycji Nadleśnictwa Smardzewice dotyczącej celów działań ochronnych siedliska *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe – usunięcie celu 4: *Niedopuszczenie do powstania monokultur jednowiekowych olszowych (30% gatunków domieszkowych)*, uwaga została uwzględniona. Uwaga dot. działania ochronnego przedmiotowego siedliska - *Modyfikacja składów gatunkowych upraw - Sadzenie bez mechanicznego przygotowania gleby (w tym bez stosowania rabat)* nie została uwzględniona. Zaproponowany sposób odnowienia ma na celu ograniczenie znacznej ingerencji w siedlisko, cyt. z dokumentacji: „*Jeżeli łęgi są mocno przesuszone, to wykonanie rębni zupełnej, pod warunkiem nie stosowania rabat do odnowienia, może przyczynić się do czasowej poprawy warunków wodnych w łęgu. Chwilowe zabagnienie spowoduje możliwość utrzymania się gatunków łęgowych.*”.

Wyjaśniając wątpliwość Nadleśniczego Nadleśnictwa Smardzewice informuje się, że zapisy dotyczące działania ochronnego – *Stosowanie zasad proekologicznej gospodarki leśnej* nie wykluczają stosowania w wyjątkowych sytuacjach innych metod.

W przypadku uwagi Nadleśniczego Nadleśnictwa Spała dotyczącej realizacji działań ochronnych na siedlisku przyrodniczym *91I0 Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti petraeae*) - *Usuwanie podszytów, nalotów, podrostów* oraz *Ograniczanie populacji niecierpka drobnokwiatowego Impatiens parviflora*, cyt. „...proponuję dopisać ...pod warunkiem zapewnienia środków finansowych przez organ sprawujący nadzór nad obszarem” oraz uwagi Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi wyrażonej w piśmie z dnia 3 stycznia 2014 r., znak: ZG-7-732-N2000-4/14 dotyczącej finansowania zadań: cyt. „RDLP w Łodzi informuje, że zgodnie z pismem Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych z dnia 28.03.2013 r. zn. spr. ZU-732-1/13 przekazującym do stosowania „Ramowe wytyczne w spr. projektowania zadań z zakresu ochrony przyrody dla obszarów n2000 na gruntach w zarządzie LP zatwierdzone przez Ministra Środowiska w dniu 21.03.2013 r.” ze środków własnych Lasów Państwowych finansowane mogą być zadania ochronne związane z gospodarką leśną, w pozostałych przypadkach czynności i działania w zakresie ochrony czynnej finansowane winny być ze środków budżetowych lub innych zewnętrznych. Organem odpowiedzialnym jest – ustanawiający plan zadań ochronnych. Powierzenie takich zadań nadleśnictwu przez dyrektora rdoś może nastąpić tylko po zapewnieniu środków finansowych.”.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi uwzględnił uwagi i w Załączniku nr 5 do zarządzenia – rubryce dot. podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie powyższych działań wprowadzono zapis: „Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 w porozumieniu z Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe”.

Zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2009 r. Nr 31 poz. 206 ze zm.) niniejszy projekt został uzgodniony z Wojewodą Łódzkim pismem znak: IA-IV.0521.6.2014 z dnia 10 lutego 2014 r.

Wykonanie zapisów niniejszego planu pociąga za sobą szacunkowe koszty, wg stanu na grudzień 2013 r., w wysokości 2 947 231,00 (słownie: dwa miliony dziewięćset czterdzieści siedem tysięcy dwieście trzydzieści jeden złotych).

Realizacja działań ochronnych i monitoringowych, zawartych w niniejszej regulacji prawnej finansowana będzie zgodnie z przepisem art. 39 ustawy o ochronie przyrody, m.in. ze środków Unii Europejskiej, a w zakresie nie objętym finansowaniem przez Wspólnotę ze środków budżetu państwa, a także z budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.

Zarządzenie nie zawiera przepisów technicznych i nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 239, poz. 2039 ze zm.).